

Identitet för Bus Rapid Transit- koncept i Kalmar Län

2019-05-17
REV. 2019-09-25

Identitet för Bus Rapid Transit-Koncept i Kalmar Län
2019-05-17, REV. 2019-09-25

Medverkande:

Sigma Civil AB
Maja Rytorp Projektansvarig/Landskapsarkitekt
Gustav Karnell Landskapsarkitekt/Planarkitekt

Kalmar Länstrafik
Yvonne Aldentun Projektledare

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INLEDNING	3
IDENTITET I EN SMÅLÄNSK KONTEXT	4
KONCEPT	5
- HÅLLPLATSENS POTENTIAL	5
- FRÅN UTSATT HÅLLPLATS TILL ATTRAKTIV NOD	6
- FUNKTIONER OCH MÖJLIGHETER	7
DESIGN	8
- EXEMPEL PÅ FORMSPRÅK	8
- BYGGELEMENT VID STATIONEN	9
- MATERIAL	10
- ANALOG INFORMATION	11
- DIGITAL INFORMATION	12
- MÖBLER	13
UTFORMNING AV EN BRT-STATION	15
- EXEMPEL PÅ PLAN ÖVER EN STÖRRE BRT-STATION	16
- PRINCIPSEKTIONER	17
- DEN MINDRE STATIONEN	18
- EN STATION I FLERA RIKTNINGAR	19
NY STATION I MÖNSTERÅS	20
- BEFINTLIGA KVALITÉER I STATIONENS NÄRMILJÖ	21
- MÖNSTERÅS STATION I SIN KONTEXT	22
- VISIONSBILD MÖNSTERÅS BRT-STATION	23
VIDARE ARBETE	24

INLEDNING

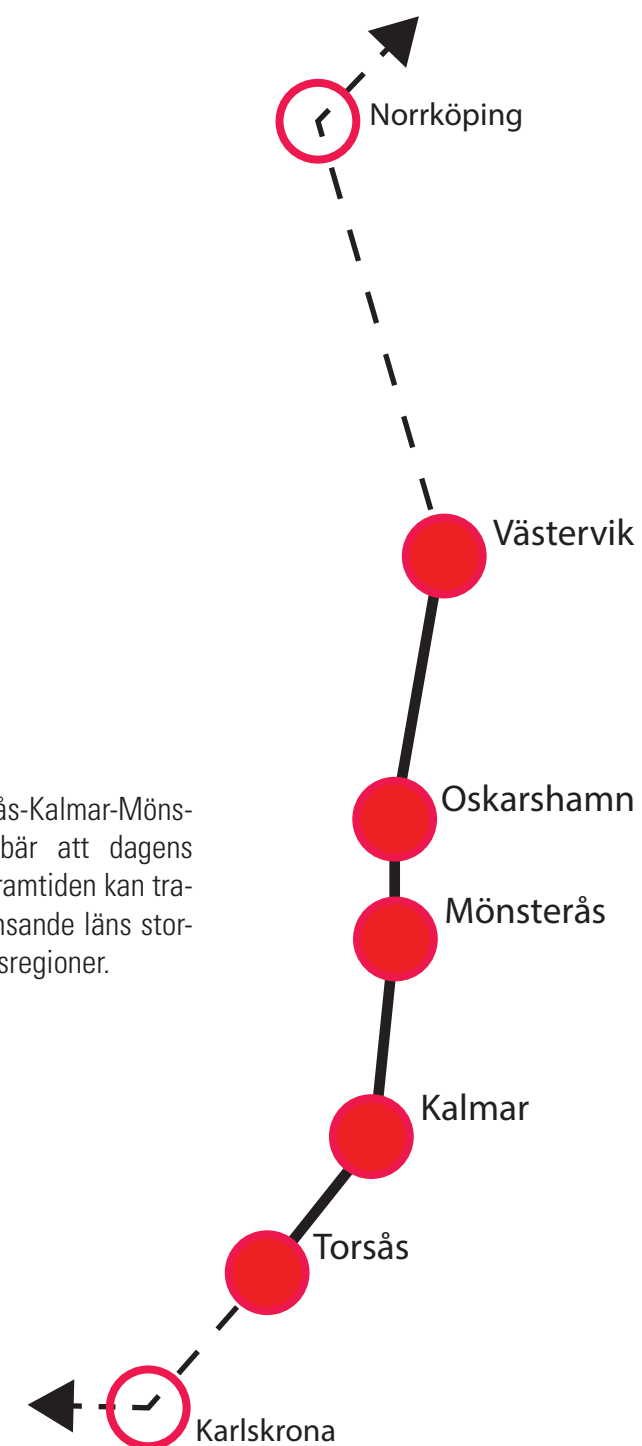
I Kalmar län pågår ett arbete med att förstärka kollektivtrafiken längs väg E22 och binda samman kustkommunerna i ett regionalt Bus Rapid Transit-system (BRT). Projektet syftar till att främja kommunernas utveckling genom att stärka pendlingen i regionen och knyta samman södra Sveriges arbetsmarknadsregioner med varandra samt med angränsande läns storstadsområden och tillväxtregioner.

De BRT-stationer som planeras i Kalmar, Torsås, Mönsterås, Oskarshamn och Västervik kommer att spela en viktig roll för samhällsutvecklingen inom respektive kommun. Det är därför viktigt att stationerna lyfts fram i den översiktliga planeringen och att de placeras i strategiska lägen för orternas framtida utveckling. Stationernas utformning och storlek kan variera med hänsyn till de lokala förutsättningarna. Förutom BRT-trafiken kommer stationerna även att trafikeras av kommersiell trafik och annan regional trafik.

Denna studie syftar till att utveckla en identitet för ett BRT-koncept i Kalmar län genom att ge förslag på gestaltning av större och mindre stationer inklusive de element och anläggningar som ska vara återkommande vid BRT-stationerna. Utöver en stark identitet ska miljön vid stationerna även präglas av trygghet, säkerhet och service. Då planer finns på att bygga ut BRT-systemet till angränsande län ska de identitetsbärare som tas fram även vara möjliga att applicera i grannlän.

Det BRT-system som planeras i Kalmar län omfattar bland annat bussar, stationer, grafiskt material, och digitala plattformar. I detta projekt har vi fokuserat på utformningen av BRT-stationen och hur denna kan bidra till att utveckla respektive ort längs E22.

Utveckling av BRT-stråket Torsås-Kalmar-Mönsterås-Oskarshamn-Västervik innebär att dagens kollektivtrafik längs E22 stärks. I framtiden kan trafiken komma att knytas till angränsande läns storstadsområden och arbetsmarknadsregioner.

IDENTITET

i en småländsk kontext

Man skapar sin identitet genom att förhålla sig till sin omvärld på olika sätt. För att skapa en stark identitet för BRT-systemet ska stationerna stå för något nytt och lyftas fram i förhållande till sin omgivning. Samtidigt är det viktigt att stationerna fungerar i symbios med den omgivande staden och landskapet så att de tillsammans kan verka för en positiv utveckling av orterna längs BRT-stråket.

BRT-systemet består bland annat av stationer, bussar, grafiskt och digitalt material etc. som alla kommer att ha gemensamma identitetsbärare. Då BRT-systemet är ett regionalt projekt som binder samman länets olika delar ska det finnas möjlighet att - inom ramen för identitetskonceptet - ge respektive station en lokal förankring. Detta kan bestå av informationstavlor, vägvisare, skulpturer etc. Genom att ge varje station en lokal förankring kan utbyggnaden av BRT-systemet bli ett medel för att visa hur mångfasetterat Kalmar Län är, hur de olika kommunerna skiljer sig från varandra och samtidigt samverkar för att tillsammans skapa en gemensam region.

Historiska platser/landmärken

Kusten

Landskapselement

Glasriket

Skogen

Växter

Kommunvapen

KONCEPT HÅLLPLATSENS POTENTIAL

BRT-stationerna längs väg E22 kommer huvudsakligen att uppföras i externa lägen utanför stadskärnorna. Stationernas exponerade läge intill väg E22 medför att resenärerna utsätts för trafikbuller, avgaser, partiklar från trafik etc. Placeringen intill E22 innebär också att människor rör sig i en trafikutsatt miljö med ökad risk för trafikolyckor. Den storskaliga och hårda miljön längs vägen innebär att hållplatsen upplevs som otrygg och oattraktiv. Vi ser detta som en outnyttjad potential och vi kan bättre, mycket bättre.

Hur kan vi lyfta hållplatsens potential?

För att göra miljön vid BRT-stationerna till en attraktiv och trygg plats bör ytor bakom och intill stationsbyggnaden utvecklas och integreras i stationsmiljön i större utsträckning. Stationsbyggnaden kommer att fungera som en avgränsning mot vägbanan och bidra till att minska bullernivåer, avgaser etc. samt skydda väntande passagerare från passerande fordon. Den plats som vi vanligtvis betraktar som stationens baksida har stor potential att fungera som en lekfylld, spännande och rofylld miljö som kommer att utgöra en del av BRT-stationernas identitet.

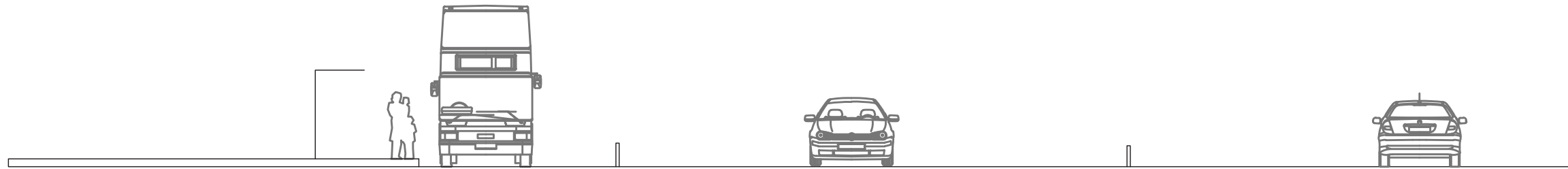
Utsatt hållplats i externt läge längs E22 (Hurva, Skåne län).

Med enkla medel, en tryggare, mer attraktiv hållplats mer förankrad i sin omgivning.

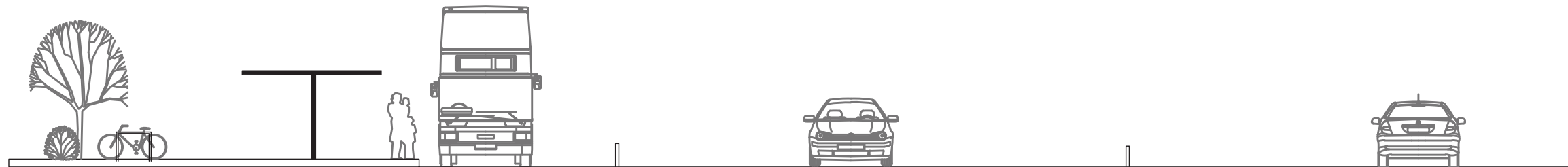
FRÅN UTSATT HÅLLPLATS TILL ATTRAKTIV NOD

exempel A, B, C

Exempel sektion A.
Känslan av att stå på en standardhållplats utmed E22.

I vilken sektion känner du dig tryggast som pendlare?

Exempel sektion B.

Vårt förslag är att genom enkla medel skapa en mer trivsamt, trygg hållplats. Robusta material, växtlighet och en trygg baksida som blir en framsida.

Exempel sektion C.

Om en bredare säkerhetszon mot väg E22 skapas så att trafiken vid hållplatsen skiljs från övrig trafik, får man en mycket attraktivare och tryggare miljö för pendlaren. I denna sektion prioriteras passageraren före fordonen. Bredare säkerhetszoner mellan väg E22 och hållplatsen är dock utrymmeskrävande samt kan vara svårt att upå med tanke på trafiksäkerheten.

FUNKTIONER OCH MÖJLIGHETER

Vi kan bygga klimatsmart, i trä, med solceller kombinerat med grönska. Stationer skulle kunna vara hållbara, gröna och vackert gestaltade.

Vi vill kombinera stationen med modern teknik -beställ din mat på bussen, hämta den på stationen, ta lådcykeln hem. Bara att börja äta!

I väntan på bussen, om möjlighet skulle ges kan detta bli den nya reklampelaren utåt, där man möts, skvallrar. Det kan bli kommunen nya entré!

Vi kan bygga och samtidigt göra vad vi kan för miljön. Ett sätt är att ta hand om dagvatten på och i närhet till stationen. Plantera träd, skapa boplatser för exempelvis fåglar och insekter, arbeta med material från närområdet - t.ex. stengärden som avgränsning.

DESIGN

EXEMPEL PÅ FORMSPRÅK

Spårvagnshållplats, Tyskland

Vindskydd med lågt klimatavtryck, Norge

BRT Brasilien

Exempel på en infrastrukturbyggnad med trästomme, Umeå station (ej BRT)

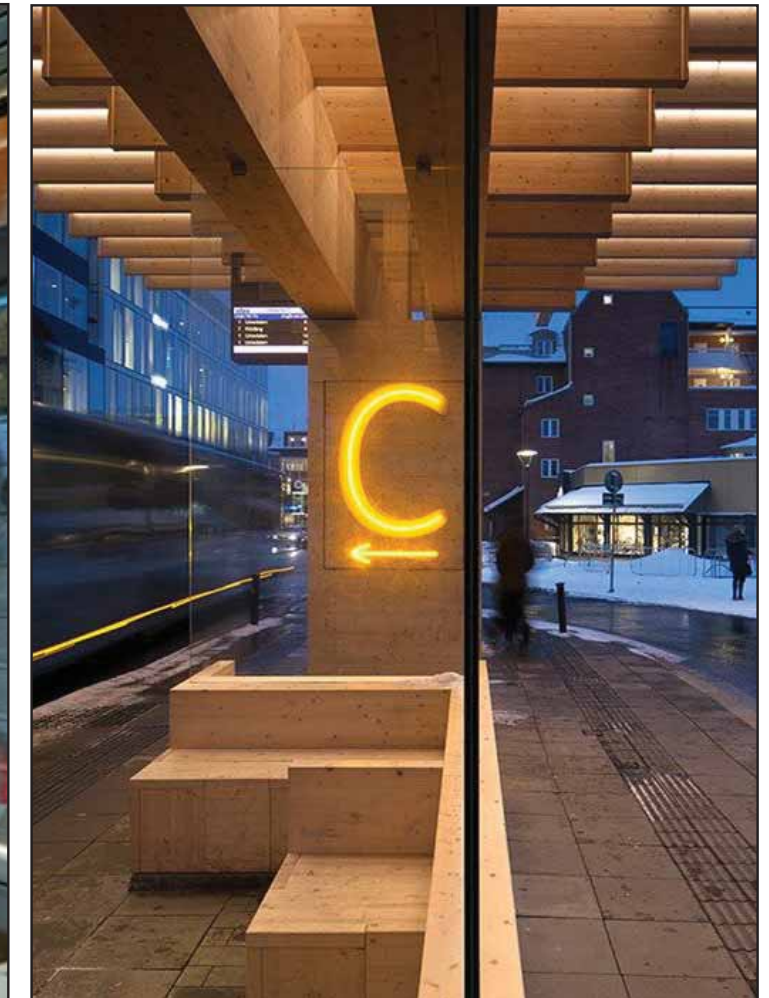
Modern, stark form, enkel, trä, glas, stål, antracit

Modern, spännande form, trä, glas

Modern, neongrön, glasdörrar, tydlig skylt

Umeå station, i limträ och glas, ger en varm, trygg, och välkomnande känsla

BYGGELEMENT

vid stationen

Vi ser en möjlighet att komma bort från den ensliga stationen utmed motorvägen genom att använda gröna byggelement.

Träd med karaktärsfulla stammar t.ex. björkar eller större prydnadsgräs placerade i rader eller större grupper kan på ett enkelt, relativt ekonomiskt i inköp och anläggningskede bidra till att skapa en bättre miljö för både den resande och den förbipasserande.

Björkens vita stammar och gräsens strikta form skulle bidra till att skapa rumslighet och ge ett mjukt intryck för den som pendlar. Både björk och prydnadsgräs står sig vackra i årets alla säsonger och har därför ett högt prydnadsvärde.

Det skulle bidra till att ge en mänsklig skala i ett annars storskaligt landskap. Träd och prydnadsgräs placerade på rätt sätt skulle också kunna uppfattas av den förbipasserande trafikanten och kunna signalera till här händer det något och på så vis göra bilisten uppmärksam.

Vi ser gärna skulpturala linjer i form av stengärden intill stationerna.

MÖBEL-LEK-HÄNG

PERGOLA - RUMSLIGHET- GRÖNSKA

STENGÄRDE -RUMSAVDELARE - IDENTITET

VÄXTER MED STARKA KARAKTÄRER
- PLANTERADE I LINJER

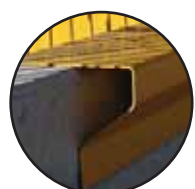
MATERIAL

tänkta material till BRT- stationerna

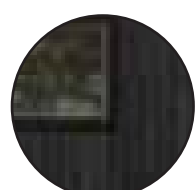
MATERIAL

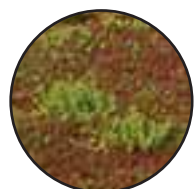
SVENKST LIMTRÄ - stommen till stationerna, ytskikt till stationerna vägvisaren, bänkar, pergolor och cykeltak.

METALL - pulverlackerad metall i antracit/gult till möbler såsom cykelställ, papperskorg, stuprör, digital display etc.

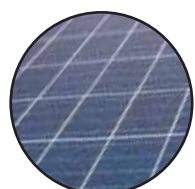
METALL - pulverlackerat i antracit vid karmar, stuprör

SEDUMTAK- del av stationens tak och cykelpergolans tak utförs som sedum/ängsvegetation

GLASTAK- del av stationens tak utförs som glas, glas finns även i de stationer som är lite större, för att skapa avskärmande väggar

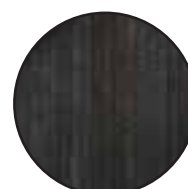

SOLCELLER- del av stationens tak och cykelpergolans tak utförs med solceller

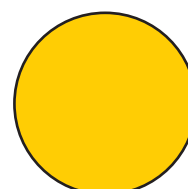
KULÖRER

TRÄ-OLJAT-huvudfärg på stationerna

ANTRACIT- Falu svart, som accentfärg på stationerna, på pergolorna, på de analoga vägvisarna

GULT - som accentfärg på detaljer. Här kan accentfärgen bytas ut mot annan för att passa den region BRT-stationen ska byggas inom.

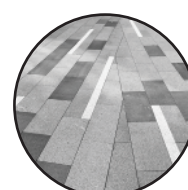
VÄXTMATERIAL

TRÄD -med karaktärsfulla stammar t.ex björk

PRYDNADSGRÄS/PERENNER - tåliga, med högt prydnadsvärde och låg skötsel

MARKBELÄGGNING- granit i tre olika färger och storlekar, fallande linjer (vi vill ej arbeta med betong då det har stor negativ klimatpåverkan. Granit finns också i närområdet)

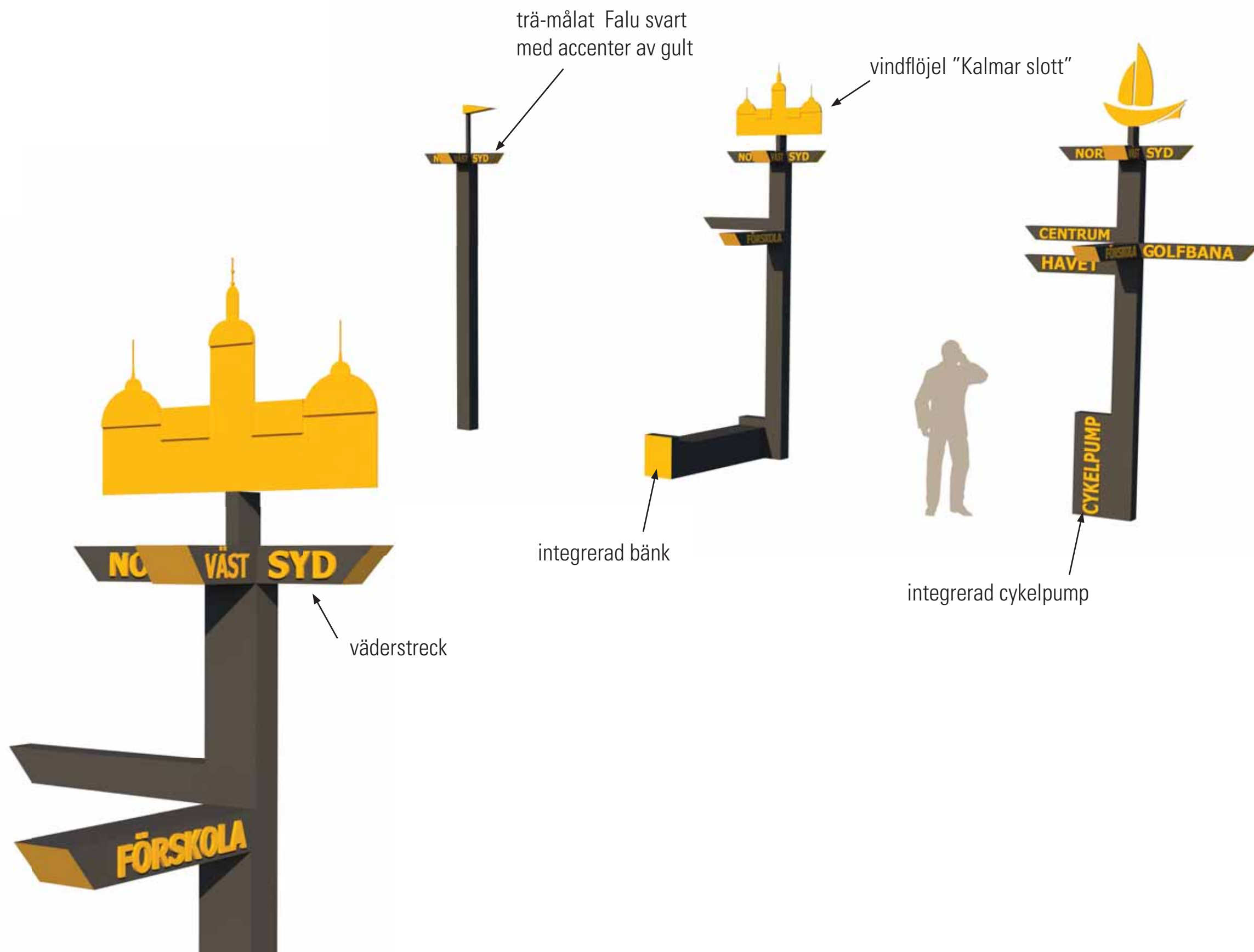
ANALOG INFORMATION

Vi har tagit fram några exempel på vägvisare till BRT-stationerna. Vägvisare hjälper resenären att orientera sig när hen kommer till stationen. Om de görs analoga säkerställs att de alltid fungerar. Vi ser gärna att de pryds av en vindflöjel med en stiliserad bild från orten t.ex. en båt för Mönsterås eller Kalmar slott för Kalmar. Vindflöjeln låter resenären få en känsla för hur vinden ligger och är i de för projektet tänkta stationerna också en anspelning på det havsnära läget. Väderstrecken (nord, syd, öst, väst) får också gärna vara en del av utformningen för att underlätta orienteringen i området.

Om vägvisaren placeras på en mindre station kan dess utformning vara något enklare. Vi tänker oss en robust träkonstruktion i samma anda som stationen som målas i Falu svartfärg med enstaka detaljer av gul färg.

Belysning kan med fördel integreras i vägvisaren. Antingen i den långsgående pelaren eller i någon av armarna.

På de större stationerna kan man koppla på en bänk eller varför inte en cykelpump i vägvisarens nedre del. Det skulle skapa ytterligare en mötesplats vid stationen.

DIGITAL INFORMATION

Analoga och statiska skyltar/informationstavlor som finns inom stationsområdet ska kompletteras med digitala informationstavlor som ger aktuell information om trafik, klockslag, väder etc. De digitala skyltarna uppdateras kontinuerligt och kopplas samman med den information som finns på länstrafikens digitala plattformar.

De digitala skyltarna ska också fungera som ett signalsystem som ska påkalla resenärernas uppmärksamhet om ankommande/avgående bussar, förändringar av trafiken etc. Detta bland annat ske genom "rullande" eller blinkande text/symboler på informationstavlor. För att ytterligare påkalla resenärernas uppmärksamhet kan den digitala informationen kopplas samman med belysningen runt stationen. Exempelvis kan en markbelysning på perrongen öka i styrka eller blinka då en buss anländer.

På stationsbyggnaden föreslås delar av byggnadens svarta ram utformas som en digital skylt som ger aktuell information om klockslag, temperatur och väderlek. Skylten ska smälta in i byggnadens utformning. På den större stationsbyggnaden kan även ankommande/avgående buss annonseras på denna informationsskylt. En blinkande symbol eller text kan förtydliga att bussen är på väg att köra.

Även delar/sidor av vägvisaren kan förse med digital information om klockslag, temperatur och väderlek, samt med information om ankommande/avgående bussar. Belysning med effekter kan bidra till att påkalla resenärernas uppmärksamhet.

Avgång	Linje	Destination
13:00*	1 ☹️🚰	Torsås
13:15	4 ☹️🚰	Växjö
13:28!	5 ☹️🚰	Karlskrona
13:30	1 ☹️🚰	Torsås
13:45	3 ☹️🚰	Malmö
14:00	1 ☹️🚰	Torsås
14:15	4 ☹️🚰	Växjö

Bussinformation

* Ankommer strax

📶 Wifi

📺 TV

♿️ WC

Trafikinformation

! Förseiad 3 min pga av älg på vägen

Linje 1 går var 15:e minut under perioden 25 juni- 15 augusti.

Kontakta oss
Telefon 010-21 21 00
www.kalmarlanstrafik.se

Under tak på stationsbyggnaden placeras digitala informationstavlor som anger tider för ankommande bussar, destinationer, bussarnas komfort, eventuella driftstörningar, kontaktpuppgifter etc.

MÖBLER

cykelställ, papperskorg

Cykelställ där man kan låsa fast ramen är A och O. Man ska känna sig trygg när man lämnar sin cykel.

Material stål bredd 45 mm, höjd ovan mark 900 mm

Kulör: Gul och Antracit

C-C 1000 mm

Nedgjutes

Vi ser gärna att man blandar, t.ex. av 5 cyklar är 4 antracitfärgade och en gul. Om ekonomisk möjlighet finns ser vi gärna att man monterar en ljuslist i den översta ställisten.

På själva formen har vi tagit fram några olika alternativ

A. enkel form som följer pergolornas formspråk

B. här arbetar vi med vinkelformen som återkommer i taket på stationen och i bänkarna

C. lik A i formen men skapar genom sin vinkel en tydligare riktning

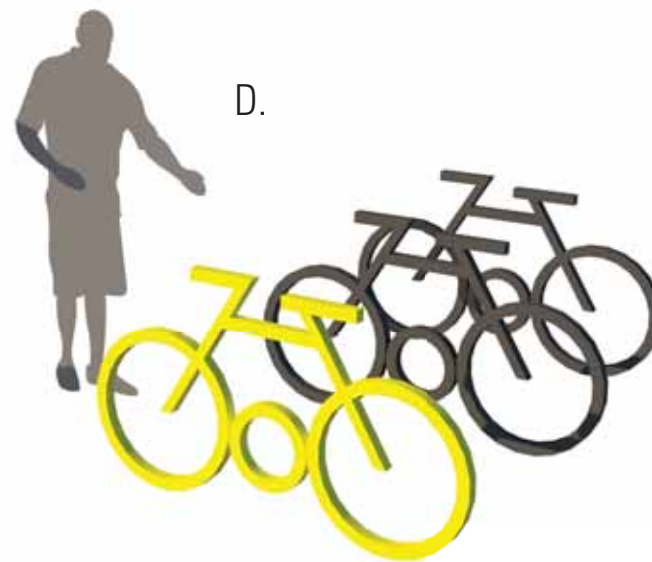
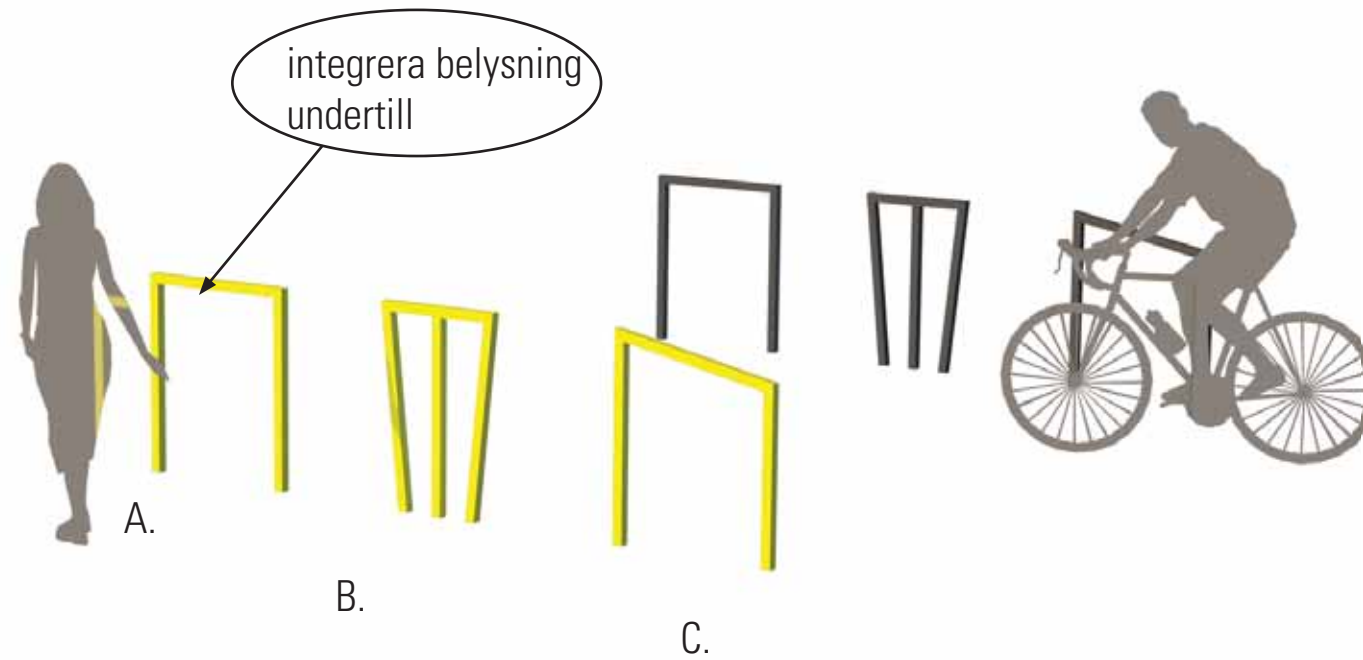
D. Inspirerad av cykelparkering i Oslo, kostar lite mer att ta fram men en helt egen form och uttryck

Papperskorgarna ser vi egentligen att man inte ska behöva, men om man vill ha en papperskorg föreslår vi att den följer det raka formspråket med någon vinkel.

Två inkast. Öppnas från sidan vid tömning. Om man väljer att ha papperskorgar ser vi gärna att de utrustas med modern teknik som säger till när de behöver tömmas så att man inte åker dit i onödan för att tömma.

Kulör: Antracit

Material: Stål, sprutlackeras i ovan kulör

Papperskorg, vy fram

Papperskorg, vy sida

MÖBLER

cykelparkering under tak

UTFORMNING AV BRT-STATIONEN

BRT-stationen ska utformas som en robust byggnad för att förstärka känslan av att detta är en permanent anläggning som pendlarna kommer att kunna nyttja och förhålla sig till under lång tid framöver. För att minimera stationens klimatpåverkan består stomme och ytskikt huvudsakligen av trä. Stommen målas delvis i falu svart med accent av gult och ger en varm känsla. Byggnadens tydliga formspråk ger stabilitet, en trygghetskänsla mot det storskaliga motorvägslandskapet utanför.

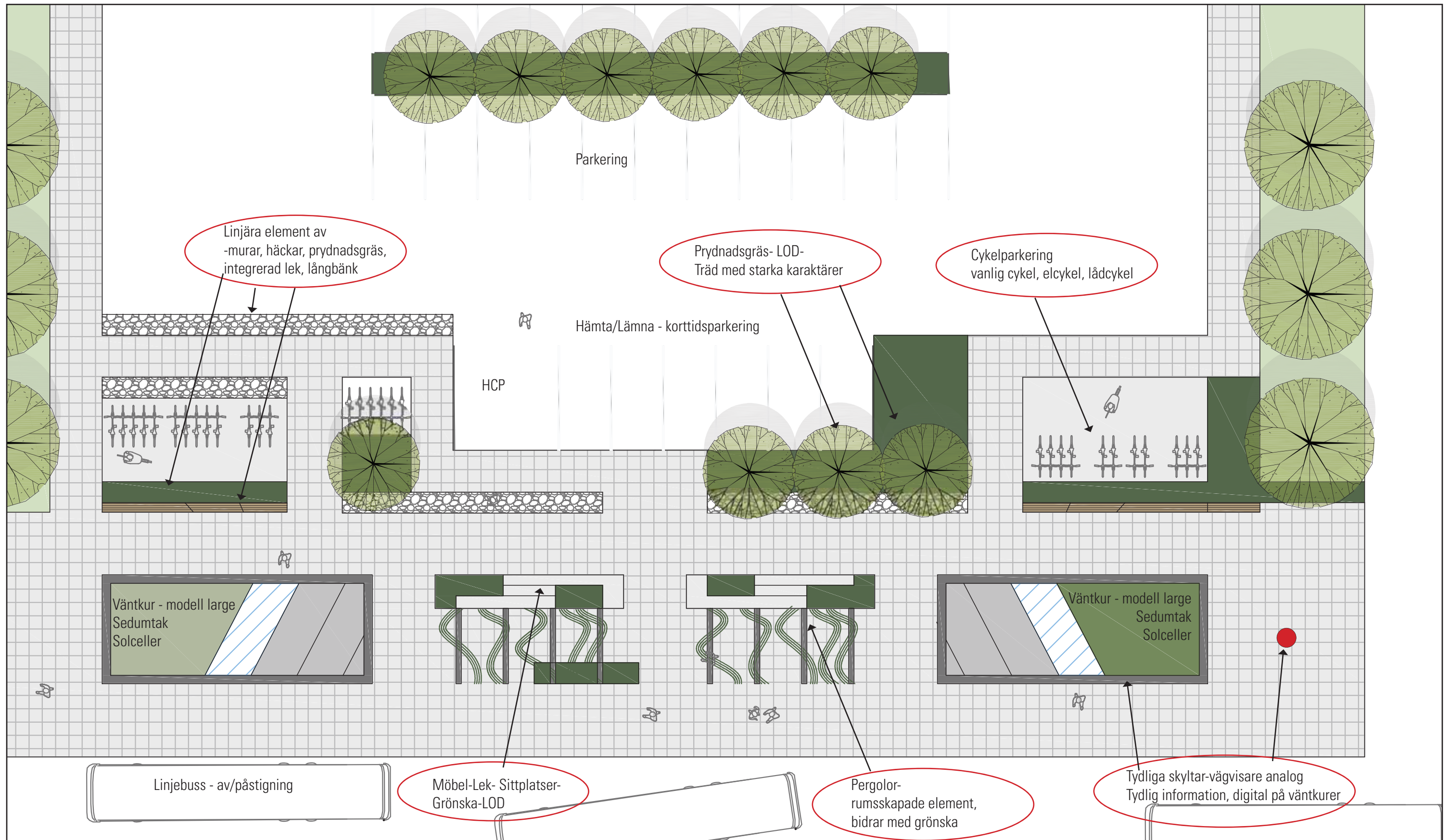
Stationsbyggnaden har inga baksidor, alla sidor är framsidor. Den kan uppföras som en sluten, uppvärmd byggnad, alternativt med en öppen och en sluten del

(uppvärmd). I den uppvärmda delen finns möjlighet att anordna service som exempelvis toalett, försäljning etc. Om det finns behov av att inrymma flera servicefunktioner i byggnaden kan den enkelt förlängas eller kompletteras med ytterligare en enhet.

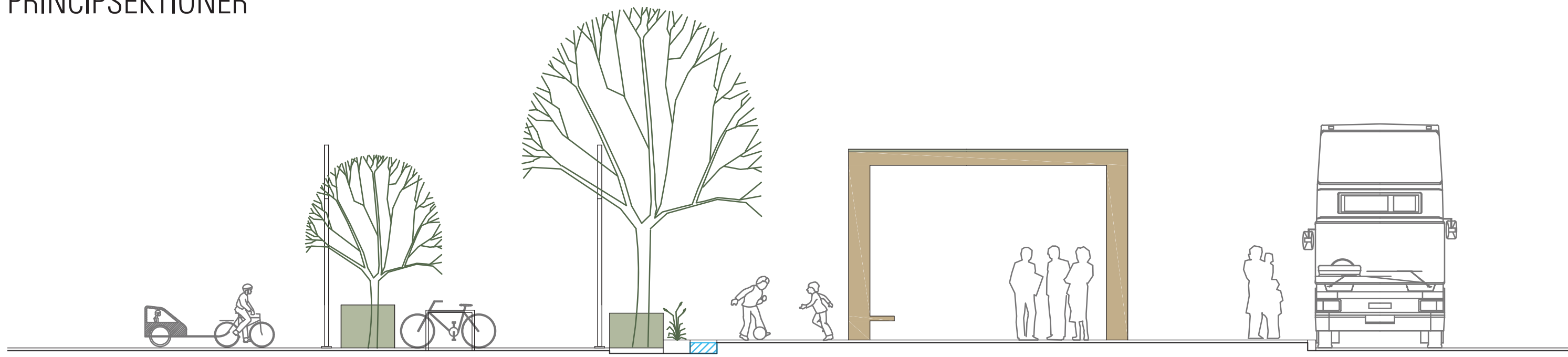
Glaspartier gör det möjligt att se igenom byggnaden så man enkelt kan ha uppsikt över ankommande bussar. För att öka känslan av trygghet ska det också vara möjligt att se in i byggnaden så att man vet vem som vistas där innan man går in. Biljettautomater, informationstavlor etc. placeras under tak och ska vara lätta att hitta oavsett var man befinner sig.

En pergolastruktur skapar tillsammans med linjära element som murar, trädrader och prydnadsgräs en rumslighet och skydd utanför själva stationsbyggnaden. Lättillgängliga cykelplatser, bilparkering samt på- och avstigningszoner anläggs i närhet till stationen.

EXEMPEL PÅ PLAN ÖVER EN STÖRRE STATION

PRINCIPSEKTIONER

Principsektion dag

Principsektion natt

DEN MINDRE STATIONEN

På hållplatser med färre resenärer eller med ett mindre behov av servicefunktioner kan en enklare BRT-station-uppföras. Den mindre stationsbyggnaden har samma formspråk och byggs upp på samma sätt som den stora stationen. Glaspartier ökar den visuella kontakten genom byggnaden och förstärker känslan av trygghet. Biljettautomater, informationstavlor etc. placeras under tak.

Precis som på den stora stationen förstärks den linjära formen av en pergolastruktur tillsammans med murar, växtlighet och markmaterial. Runt om byggnaden skapas attraktiva rum för möten, lek eller vila.

EN STATION I FLERA RIKTNINGAR

En BRT-station längs väg E22 ska kunna fungera som en bytespunkt för trafik i flera riktningar. En fullt utbyggd station kan därför komma att bestå av en eller flera byggnader på var sida om väg E22. Stationsbyggnaderna bör placeras så att samutnyttjande av cykel- och bilparkering samt servicefunktioner kan uppnås på bästa sätt. Orienterbarheten och den visuella kontakten mellan stationens olika delar kan förstärkas genom tydliga siktlinjer, detaljer och landmärken. Linjära element (exempelvis murar eller häckar) och vertikala element (byggnader, träd, buskar) på båda sidor om vägen förstärker rumsligheten och bidrar till att skapa ett gaturum som är mer anpassat till människans skala.

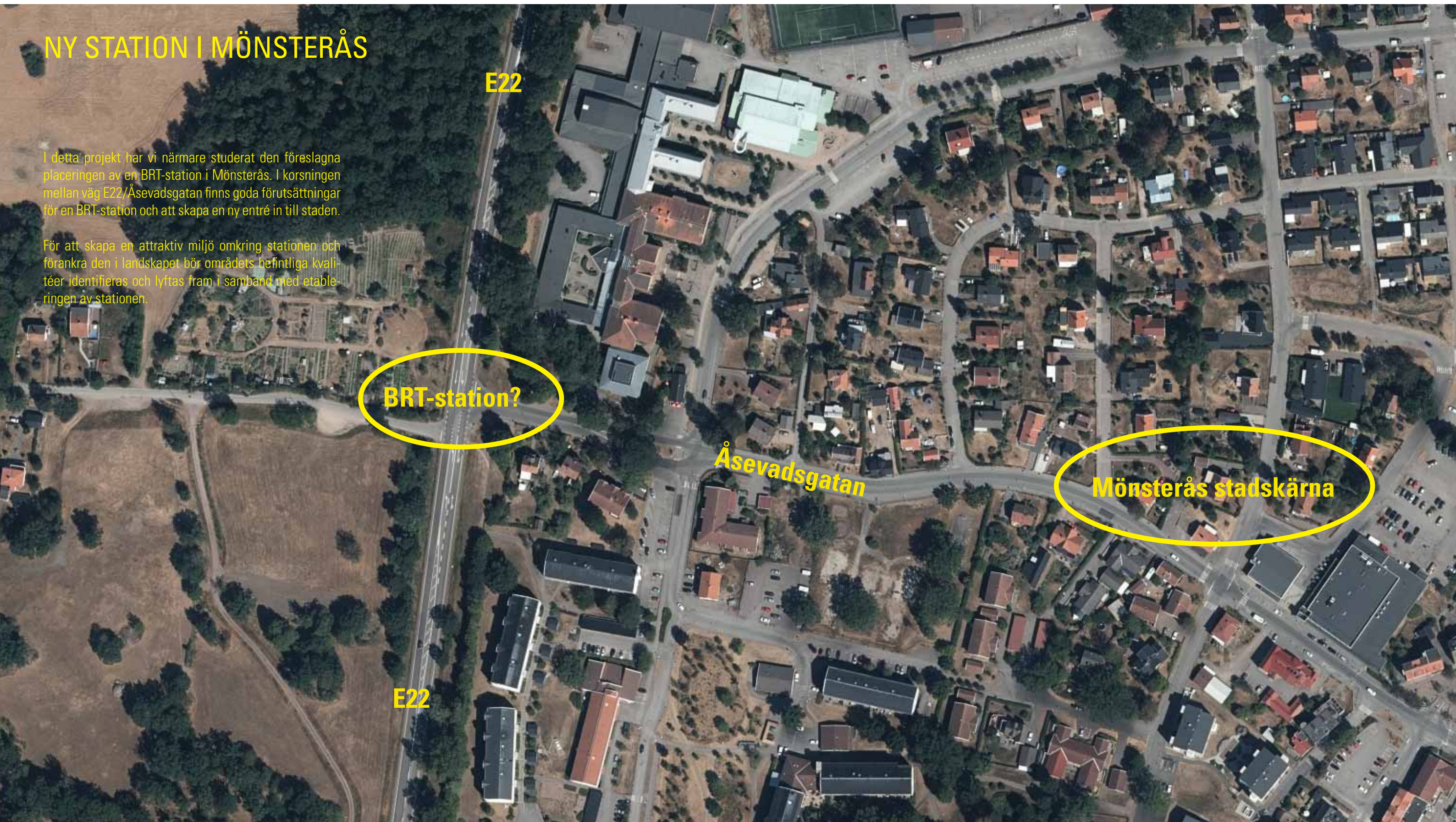
Stationerna ska utformas så att gena rörelsestråk skapas mellan dess olika rum och plattformar. För ökad trafiksäkerhet bör anläggningarna på var sida om väg E22 bindas samman med en bro eller tunnel som också kan fungera som ett landmärke för stationen. Ledstråk bestående av exempelvis vegetation, belysning, och färgmarkörer ska finnas längs kopplingen för att leda resenären rätt.

NY STATION I MÖNSTERÅS

I detta projekt har vi närmare studerat den föreslagna placeringen av en BRT-station i Mönsterås. I korsningen mellan väg E22/Åsevadsgatan finns goda förutsättningar för en BRT-station och att skapa en ny entré in till staden.

För att skapa en attraktiv miljö omkring stationen och förankra den i landskapet bör områdets befintliga kvaliteter identifieras och lyftas fram i samband med etableringen av stationen.

BEFINTLIGA KVALITÉER I STATIONENS NÄRMILJÖ

EKARNA intill E22 fungerar som landmärken och skapar en tydlig entré till staden. Trädens kronor bildar ett tak över platsen.

STENMURAR längs väggkanten förankrar stationen med det omgivande landskapet.

KULLAR invid stationen är lämpliga för spring och lek i väntan på att bussen ska komma.

KOLONISTUGORNA intill platsen ger området en särskild karaktär.

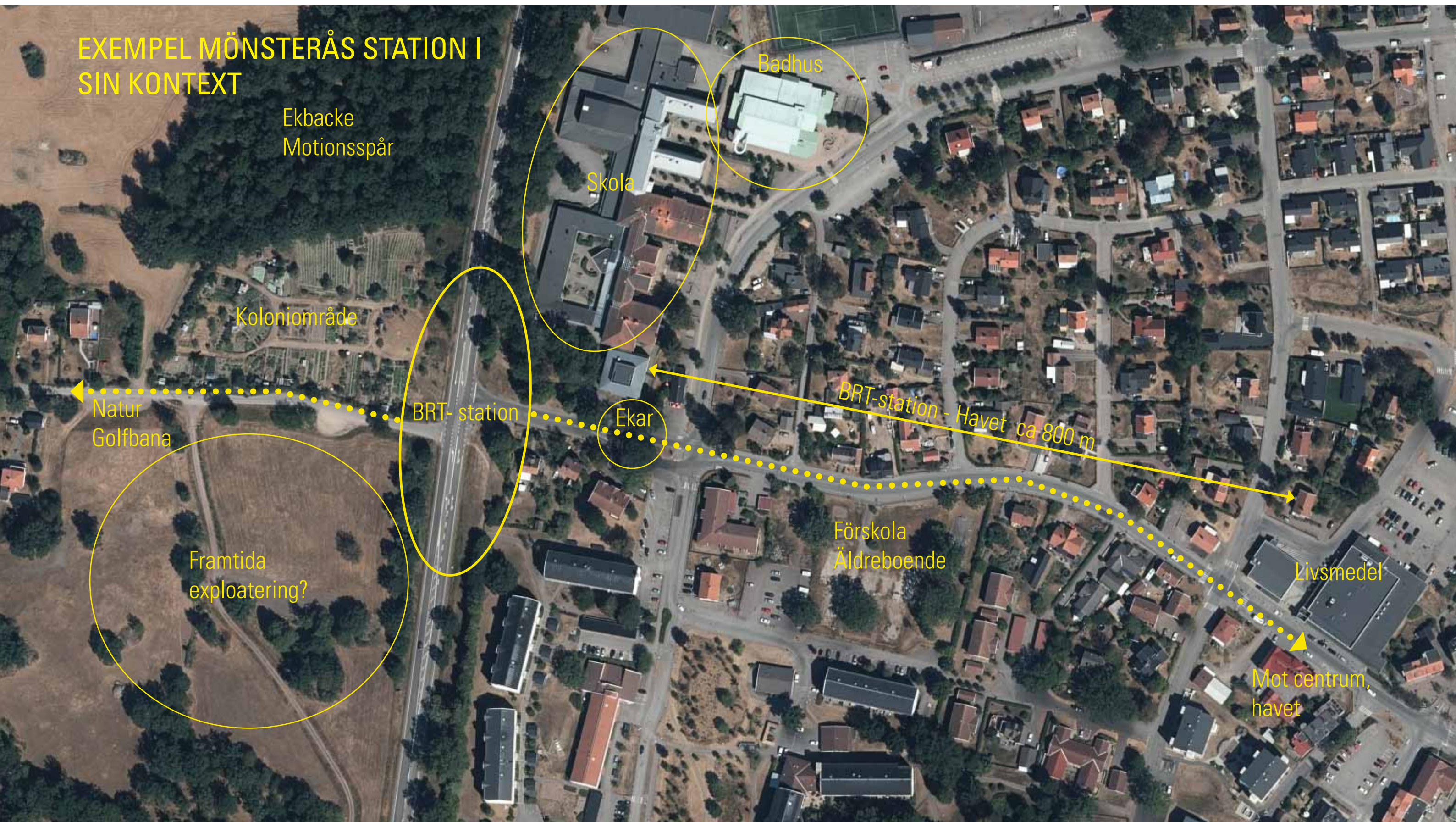

Gamla **FRUKTTRÄD** berättar om att platsen har brukats förr i tiden och är bra som klätterträd.

Detaljer som en gammal grind i en stenmur kan bevaras.

EXEMPEL MÖNSTERÅS STATION I SIN KONTEXT

VISIONSBILD MÖNSTERÅS BRT-STATION

VIDARE ARBETE

Vår förhoppning är att detta dokument ska bidra till att lyfta fram den potential som finns med BRT-stationer, hur de kan medverka till utveckling av tätorterna samt stärka kollektivtrafiken och pendlingen längs väg E22. Vi hoppas inspirera berörda kommuner och aktörer och skapa en gemensam visionsbild för utbyggnaden av BRT-stationer i Kalmar län.

TACK!

Yvonne, Gustav, Maja